

Hoe een simpel grasveld een woeste weide werd

Ellen van der Hoek en Jenny van Herrewegen

Een simpel grasveld, ook al is het mooi gesitueerd in een groen stukje midden in een stad, heeft nauwelijks ecologische waarde en is educatief niet erg bruikbaar. Je kunt er fijn voetballen en picknicken. Maar kijkend met speelse ogen, biedt een simpel grasveld nog zoveel meer kansen! Met een berg goede wil, enthousiaste inzet van de gemeente, omwonenden en kinderen kan een dergelijk veld uitgroeien tot een echte woeste speelweide, die het park ecologisch en educatief interessanter maakt en daarnaast de sociale binding in de buurt versterkt.

Spelen is voor kinderen een levensbehoefte en van groot belang voor een goede ontwikkeling op sociaal, motorisch en cognitief gebied. Bovendien krijgen kinderen bij buitenspelen meteen voldoende beweging en frisse lucht, waarvan het nut door elke ouder onderstreept zal worden.

Daarnaast is het ook voor ouders/verzorgers een prettige en nuttige tijdsbesteding om een poosje op een mooie speelplek te vertoeven. Naast het ontspannen gadeslaan van de kinderen, worden de

sociale contacten en de binding met de omgeving versterkt.

Het belang van voldoende goede, afwisselende buitenspeelplekken wordt gelukkig door steeds meer mensen op zowel buurt- als bestuurlijk niveau ingezien. Speelplekken verschuiven langzaam aan van een sluitstuk op de gemeentelijke begroting, naar een essentieel onderdeel van een prettige, leefbare buurt. Zo zijn er gemeenten die zoeken naar mogelijkheden voor omvorming van bestaand openbaar groen tot bijvoorbeeld speelgroen, scholen die hun buitenruimten anders gaan inrichten en natuur- en milieuorganisaties die in hun buurt hele speel-

bossen en struinplekken aanleggen. Een aansprekend voorbeeld van een dergelijk project is natuurspeelplaats De Woeste Weide in het Burgemeester Feitsmapark te Sliedrecht.

Carl droomt weg

Augustus 2004: Medewerker Carl van Rijn van natuureducatief centrum 'De Hooizolder' staat buiten voor het hek van de kinderboerderij en kijkt naar het grasveld dat aan zijn voeten ligt. Hij ziet de kinderen wild rondrennen, de ouders en opa's en oma's die de kinderen glimlachend gadeslaan vanaf hun bankje in de zon en hij denkt terug aan een artikel dat hij kortgeleden las. Het ging over een project waarbij een bestaande groene plek werd omgetoverd in een natuurspeelplaats. Wat zou het mooi zijn als dit grasveld ook een dergelijke metamorfose kon ondergaan. En waarom ook niet? Zo besloot Carl op deze dag om alles op alles te zetten om zijn droom werkelijkheid te maken. Hoe te beginnen?

Een speelplaats ontwikkel je nooit alleen

Stap 1 was het opzetten van een gedegen communicatieplan: de bewoners van Sliedrecht moesten gemobiliseerd worden en bedrijven enthousiast gemaakt. Bureau Torteltuin werd ingeroepen om het project te adviseren en bureau Jep maakte een eerste ontwerpschets. Daarna was de tijd aangebroken om echt professionele hulp in te roepen

van de doelgroep zelf. Wie weet er tenslotte meer van speelplaatsen dan de kinderen die er gaan spelen? Een heuse speeltuinkinderraad werd in het leven geroepen en de ontwerp schetsen werden aan een kritische blik onderworpen. Het plan werd mooier en mooier!

Sint Nicolaas brengt materialen voor De Woeste Weide mee

De intocht van Sinterklaas medio november 2004 gaf als vast gegeven een prachtige ingang om de plannen aan een grote groep ouders en kinderen bekend te maken. Nadat de boot van de Goedheiligman als altijd was binnengehaald door duizenden blijde kinderen gaven Sint en Pieten de kinderen een bijzonder cadeau: grote hopen zand, hout, stenen en gereedschap. Met de meegebrachte

materialen konden de kinderen hun ideeën voor de nieuwe speelplaats direct vormgeven.

Projectgroep

De volgende logische stap was het samenstellen van een projectgroep. Daarnaast moest ook de politiek nader worden geïnformeerd en dat gebeurde nog net voor het einde van het jaar met een startnotitie. In het nieuwe jaar werd direct een aanvang gemaakt met de verdere voorbereiding. Doel was de speeltuin nog vóór de zomer van 2005 operationeel te hebben. In de januarimaand werden spijkers met koppen geslagen, de politiek gaf haar goedkeuring en er werd een krediet verleend. Daarnaast werd het communicatieplan verder uitgevoerd en de plannen om een stichting voor geestelijk

minder validen te betrekken, gereali-seerd. Deze stichting heeft al een goedlopend project binnen de gemeente en wilde graag een onderkomen bij de speeltuin ten behoeve van een onderhoudsgroep. Verder was er de wens om een vaste beheerder voor de dagelijkse gang van zaken en de coördinatie aan te stellen. Al deze noodzakelijke stappen konden door een goede samenwerking en juiste advisering in een rap tempo worden gezet.

Geef nooit op!

Mooie plannen kosten geld. Een feit waar veel mensen zich ten onrechte in het begin door laten afschrikken. Om financiers enthousiast te kunnen maken is het van belang om de plannen overzichtelijk en haalbaar uit te werken en met meer partners samen te werken. Het zal u verbazen hoeveel er opeens mogelijk blijkt als u het vertrouwen van bedrijven en gemeente weet te winnen. Daarnaast is het natuurlijk van belang om creatief met tijd en geld om te gaan. Waar mogelijk kan gewerkt worden met vrijwilligers en hergebruikte materialen.

Zo werd in Sliedrecht bijvoorbeeld een behoorlijke bijdrage geleverd in zowel natura als geldvorm door winkeliers en ondernemers en heeft de wethouder zelf zijn steentje bijgedragen door een aantal dagen mee te werken.

Natuurlijk liep niet alles tijdens de uitvoering precies volgens plan. Er zijn tegenslagen overwonnen, hindernissen genomen en nieuwe oplossingen verzonnen. Het is van belang om flexibel met de ideeën om te gaan en te werken met de mensen en materialen die beschikbaar zijn.

Wees hier dus op voorbereid en ga door ook als het even niet mee zit. Het resultaat is het waard.

Het volgens het advies- en ontwerp-bureau 'Torteltuinen' genoemde bedrag van 70.000,- euro bleek exact voor de uitvoering van het project toereikend te zijn. Naast deze kosten moet er rekening gehouden worden met toekomstige tuin- en ontwikkelwerkzaamheden. Denk ook

aan kosten van beheer en onderhoud.

De opening

De officiële feestelijke opening vond 20 augustus plaats. De jeugd kon zich echter al voor de zomervakantie uitleven. De nog deels braakliggende speeltuin opende officieus op 4 juni. Met ongeveer één jaar voorbereiding is dit een zeer snel traject te noemen.

De Woeste Weide, een succes!

Dat de speeltuin nog steeds niet helemaal af is mag de pret niet drukken. Het project is nu al een geweldig succes te noemen en het bezoekersaantal is nog steeds groeiend. Zelfs van buiten de gemeente komen kinderen naar De Woeste Weide om heerlijk te ravotten, hutten te bouwen op de bouwplaats of met water te knoeien. De fantasie van kinderen wordt aan alle kanten geprikkeld. Zo is er een heuse rivier nagebootst, beginnend op een heuvel van 10 meter hoogte. Deze loopt naar beneden in verschillende keuzerichtingen, uitmondend in een speelpoel, ook wel het waterlabrynt genoemd. Op beide plaatsen kunnen kinderen naar hartelust knoeien met water en zand. Grotere kinderen zullen eerder direct aan de slag gaan met de 'deltawerken' en de kleintjes verbazen zich over de vloeibare mogelijkheden van water. Leuk is het om te zien hoe ook ouders aangestoken worden en enthousiast meedoen. Terwijl anderen gezellig samenzijn of zittend op de hergebruikte kabelkattoren lachend toekijken.

De speeltuin heeft diverse speel- en leermogelijkheden voor kinderen vanaf de loopfase tot de brugklas. Voor de allerkleinsten is een veilig afgezet stuk gereserveerd. Een plek waar ze met zand kunnen spelen dichtbij hun begeleiders. Verder is er een vuurplaats, waar georganiseerd kennis kan worden gemaakt met vuurtje stoken, popcorn maken en marshmallows roosteren.

Het geplande natuurpad ligt er al, maar er komen nog paaltjes, waarop thematisch bordjes met opdrachten kunnen worden geplaatst. Dit ten behoeve van speciale activiteiten voor scholen of een kinderfeestje. Verder zien we een prachtige houten hangbrug en een kabelbaan, waar vooral de oudere kinderen nadrukkelijk om gevraagd hebben. In het hele ontwerp is veel rekening gehouden met de bestaande parkinrichting en zijn vele extra natuurlijke elementen verwerkt. Een kastanjenhouten hekwerk past mooi in het geheel als omlijsting. Slechts één boom, die het al niet zo best deed, heeft men moeten verplaatsen en de andere bomen en bosschages zijn

prachtig ingepast. De rivierberg en de bloemenplukweide worden komend voorjaar ingezaaid met allerlei wilde bloemen. In deze weide staan ook een aantal fruitbomen van oude rassen gepland. Verder liggen er verspreid over het terrein een aantal enorme boomstammen die in De Woeste Weide als speelobject hun tweede leven hebben gekregen. Een stapelmuurtje en een milieuvriendelijke oever bij de waterpartij bieden mogelijkheden voor ontwikkeling van natuur. Kortom, een prachtig voorbeeld voor andere gemeenten die een stuk openbaar groen of een verouderde, verwaarloosde speelplaats bezitten en dit

goed, creatief en innovatief willen invullen. Ga gewoon eens zelf een kijkje nemen. Wel oude kleren aan en droge meenemen natuurlijk!

Tot slot

Carl van Rijn van natuureducatief centrum 'De Hoozolder' staat voor het hek van de kinderboerderij en kijkt naar de plek waar nog maar zo kort geleden een simpel grasveld lag. Hij ziet een heuvel met een waterloop en overal rondstruinende kinderen. Onder de modder, maar vol vuur bezig met het verslepen van hout en stenen, omdat hun nieuwe hut vandaag nog af moet. Vanaf de bloemenweide kijken ouders, oma's

en opa's blij toe en af en toe kan een van hun het niet laten om even een handje te helpen met een hut. Het was een uitdaging maar het was het waard. Ja, dit is de speelplek waar hij van droomde, en in de nabije toekomst wordt hij met meer begroeiing alleen nog maar mooier... Carl is meer dan tevreden en heel veel ouders en kinderen met hem.

Adres en openingstijden
'De Woeste Weide', Burg.
Feitsmapark 1, 3362 BZ Sliedrecht
Telefoon: (0184) 417 993

Geopend: alle dagen van de week, behalve op maandag. Op woensdag- en vrijdagmiddag van 13.00 uur tot 17.00 uur en op zaterdag van 10.00 uur tot 17.00 uur is er begeleiding aanwezig, wordt de waterpomp aangezet en is de kabelbaan operationeel.

Ellen van der Hoek, adviesbureau 'Torteltuinen' te Oud-Beijerland, 0186 – 61 10 33, e-mail: nmanood@planet.nl. Jenny van Hereweegen, JEP, ontwerpbureau voor spelende mensen, Hemonystraat 45, 1074 BN Amsterdam, 06-44880247 of 020-6385456, e-mail: jenny@jep-ontwerp.nl, www.jep-ontwerp.nl.